A°. 1841. Nº. 17.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 8 FEBRUARIJ.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, brengen mits deze ter kennisse van de belanghebbende, dat bij Hun Ed. Achtb. van den Heer Controleur der Directe Belastingen, is ontvangen *het Kohier der Grondbelasting*, dienst 1841, welke op den 30sten Januarij jl. is *executoir* verklaard, en dat dezelve aan den Heer Ontvanger is verzonden.

Leyden den 5den Februarij 1841.

J. G. DE MEY.

Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

NEDERLANDEN.

LEYDEN, 7 Februarij.

Op verzoek van H. H. Officieren der Schutterij ter dezer stede, heeft Zijne Maj. de Koning niet alleen toegestaan, dat bij dezelve een Hoorn-muzijk wierd opgerigt, maar ook alle de benoodigde instrumenten ten geschenke gegeven.

— In de *Staats-Courant* van gisteren leest men het volgende:

Bij besluit van den 5den dezer, heeft Zijne Maj. de Koning, uit aanmerking van het verlangen door den heer Mr. *L. C. Luzac* te kennen gegeven, om van de aanvaarding der betrekking van lid van den Raad van State, waartoe hij, bij Hoogstdeszelfs besluit van den 26sten Januarij ll. was aangesteld, te worden verschoond, die aanstelling ingetrokken en denzelve benoemd tot Staatsraad in buitengewone dienst.

— Ter vervulling der vacaturen, welke met den 1sten Januarij 1841 ontstaan zijn in de Synode der Evangelische Luthersche Kerk, zijn door Zijne Majesteit, bij besluit van den 26sten Januarij ll., N°. 138, benoemd:

Tot leden de heeren: *J. Decker Zimmerman*, Predikant te Utrecht; *G. Eckhardt*, Predikant te Groningen; Mr. *J. A. Lublinck*, te Amsterdam; *J. Nieuwenhuis*, Hoogleeraar te Leyden.

Voorts bij vernieuwing tot President der Synode voor den jare 1841, de heer *J. Decker Zimmerman*, Predikant te Utrecht; en tot Vice-President de heer *G. F. Sartorius*, Predikant te Amsterdam.

— Zijne Maj. heeft bepaald, dat het tot hiertoe bestaan hebbend gebruik van het geven en aannemen van diplomatieke geschenken, bij ons is afgeschaft.

— De Staatsraad, President der Arrondissements-Regtbank te Amsterdam, Mr. *M. C. van Hall*, is door Zijne Maj., bij gelegenheid van zijnen 73sten verjaardag, benoemd tot Commandeur der orde van den Nederl. Leeuw.

— De heer *Frets* zou, wegens zijne menigvuldige werkzaamheden als President der Arrondissements-Regtbank te Rotterdam, zijn ontslag als lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal hebben ingediend.

— Ter toepassing van de regeling der aftreding vastgesteld bij art. 11 van het reglement, omtrent de zamenstelling der provinciale Staten van Holland, en bij uitbreiding, in zoo verre, van gemeld artikel, heeft Zijne Maj., naar men uit Haarlem verneemt, bepaald, dat de aftreding van de leden van de Staten der provincie Noord-Holland op den eersten Dingsdag van de maand [illegible] plaats hebben, in voege als volgt:

In 1841: Voor de Ridderschap 2 leden.

Voor den stedelijken stand 15 leden, als: wegens Amsterdam 7 leden, en wegens ieder der steden Haarlem, Alkmaar, Hoorn, Zaandam, Enkhuizen, Edam, Purmerend en Medemblik, elk 1 lid.

Voor den landelijken stand, wegens de districten hoofdplaatsen: den Helder, Schermerhorn, de Rijp, Broek in Waterland, Beverwijk, Naarden en Sloterdijk, elk 1 lid.

In 1843. Voor de Ridderschap 2 leden.

Voor den stedelijken stand 14 leden, als: wegens Amsterdam 7 leden, en wegens ieder der steden Haarlem, Alkmaar, Hoorn, Zaandam, Purmerend, Monnikendam en Weesp, 1 lid.

Voor den landelijken stand, wegens de districten hoofdplaatsen: den Helder, Schagen, Blokker, Schermerhorn, Heilo, de Rijp, Beverwijk en Naarden, elk 1 lid.

In 1845. Voor de Ridderschap 2 leden.

Voor den stedelijken stand 15 leden, als: wegens Amsterdam 8 leden, wegens Haarlem 2 leden, en wegens ieder der steden Alkmaar, Hoorn, Zaandam, Enkhuizen en Edam, 1 lid.

Voor den landelijken stand, wegens de districten hoofdplaatsen: den Helder, Schagen, Blokker, Heilo, Broek in Waterland, Naarden en Sloterdijk, elk 1 lid.

Verder zoude Zijne Maj. hebben bepaald: dat de voormalige leden der provinciale Staten van Holland, welke bij besluit van 9 November 1840, N°. 71 verklaard zijn voortaan tot de provinciale Staten van Noord-Holland te zullen behooren, alsmede de ter aanvulling van de plaatsen in de Staten, die reeds vóór de uitvaardiging van evengemeld besluit van 9 November 1840, N°. 71 bestonden, gekozen Staatsleden zullen aftreden in de jaren voor de bestaande plaatsen vastgesteld, en dat ter aanvulling van de bij het besluit van 9 November 1840, N°. 18 vastgestelde getal leden van de provinciale Staten van Noord-Holland gekozen Staatsleden zullen aftreden in de jaren hun bij het lot, ter gelegenheid van de laatste gehouden buitengewone vergadering der Staten toegewezen.

Zoo als men meldt, zou het voornemen bestaan, om de inwijding van het standbeeld voor den onsterfelijken *Michiel Adriaansz. de Ruyter*, te Vlissingen in Junij of Julij eerstkomende te doen plaats hebben. De redevoering, bij gelegenheid der inwijding, zou, naar men meende te weten, worden uitgesproken door den Hoogleeraar *A. des Amorie van der Hoeven*. Men hoopte, dat dit belangwekkende feest met de hooge tegenwoordigheid van HH. MM. den Koning en de Koningin en van de verdere leden der Koninglijke familie vereerd zou mogen worden.

— Naar men verneemt hebben onderscheiden eerste kooplieden en bankiers te Amsterdam een eerbiedig betoog aan Zijne Maj. ingediend, dat door een adres van Burgemeester en Wethouderen, als daartoe door den Raad dier stad gemagtigd, is achtervolgd, ten einde binnen voorschreven stad eene tweede Rijks munt op te rigten, en zou dit onderwerp een punt van onderzoek en overweging bij de Hooge Regering uitmaken.

— De Provinciale Staten van Overijssel hebben in hunne buitengewone vergadering van den 3den dezer, tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in plaats van wijlen Mr. *W. H. Vijfhuis*, verkozen den heer *J. H.* Grave *van Rechteren*, Staatsraad in buitengewone dienst.

— Men wil, dat er bepaald zou wezen, dat de officieren, behoorende tot de geneeskundige dienst, voortaan de epaulettes zullen dragen naar gelang van den rang, waarin zij zijn geplaatst.

— Rijks subsidien zijn verleend aan de Roomsch-Katholijke gemeenten te Chaam, voor den bouw eener nieuwe kerk, en te Zevenhoven, tot herstel van de pastorij.

— Door de Commissie tot afdoening der zaken van het ontbonden Amortisatie Syndicaat te Amsterdam, is ter kennis van de belanghebbenden gebragt:

1°. Dat, te beginnen op Maandag, den 8 Februarij aanstaande, van des morgens 9 tot des namiddags 3 ure, aan het bureau, op de Heerengracht, bij de Vijzelstraat, zal worden gevaceerd, tot de afgifte van nieuwe vellen coupons, bij de schuldbekentenissen van het Amortisatie-Syndicaat, rentende 3½ ten honderd in het jaar.

2°. Dat de houders verpligt zullen zijn, de schuldbekentenissen ter stempeling in te leveren, vergezeld van eene specifieke en door hen behoorlijk onderteekende lijst, waarvan het formulier, tegen 2½ pen cent per stuk, bij de Boekverkoopers *van Cleef*, verkrijgbaar is gesteld.

3°. Dat op gelijken voet en wijs, aanvankelijk op Maandag, den 1sten Maart eerstkomende, zal overgegaan worden tot de uitgifte der nieuwe vellen coupons, voor de schuldbekentenissen van het Amortisatie-Syndicaat, rentende 4½ ten honderd.

— In de zitting van den Hoogen Raad, kamer van burgerlijke zaken, van den 4den dezer, heeft de Procureur-Generaal zijne conclusie genomen in de zaak van den heer *Brade*, tegen de directie der Hollandsche ijzeren spoorweg maatschappij. De Procureur-Generaal heeft geconcludeerd tot niet-ontvankelijk-verklaring van den eischer, en bijaldien de raad zijn gevoelen nopens dit punt niet mogt deelen, tot afwijzing der vordering ten principale. De Raad zal later uitspraak doen.

— Het Provinciaal Hof van Holland heeft in deszelfs zitting van den 5den dezer, den persoon van *Gijsbert van Dijk* schuldig verklaard aan moedwilligen doodslag, begaan op deszelfs eigen kind, nog slechts elf maanden oud en dit door het toebrengen van een paar harde slagen aan de linkerzijde van het hoofd, ten gevolge waarvan het kind den volgenden avond is overleden. Ook deze misdaad moet weder gedeeltelijk aan dronkenschap worden geweten, ten gevolge waarvan de vader, door het geschreeuw van het kind verstoord geraakt, aan hetzelve die mishandelingen heeft toegebragt, waarvan hij de noodlottige uitkomst noch gewild, noch voorzien heeft. Het Hof heeft den schuldig verklaarden veroordeeld tot de straffe van het zwaarden met het zwaard over het hoofd en zesjarig confinement.

— Men meldt uit Delft van den 4den Februarij:

Het sedert dertien jaren alhier bestaande Teekengenootschap, onder de zinspreuk: *Tandem fit Surculus Arbor*, zich onlangs vereenigd hebbende met het genootschap van Toonkunst *Musis Sacrum*, met het doel om, vereenigd, een genootschap uit te maken, niet slechts tot bevordering van teeken-, schilder- en toonkunst, maar tevens van natuur- en letterkunde, werd eergisteren van deze vereeniging en nieuwe instelling de inwijding plegtiglijk gevierd. De feestviering had plaats in de Schouwburgzaal, daartoe sierlijk ingerigt, en werd opgeluisterd door de vereerende tegenwoordigheid van burgerlijke en militaire Autoriteiten en eene aanzienlijke vrouwenschaar.

— De stand des thermometers te Rotterdam is geweest als volgt: Den 4 Februarij, des morgens 8 ure, 10 gr. [illegible], des namiddags 3 ure, 18 gr., des avonds 11 ure, 13 gr.; den 5 Februarij, des morgens 7 ure, 6½ gr., te 8 ure, 8 gr., des namiddags 3 ure, 22 gr.

Nog wordt uit Rotterdam gemeld, dat in den namiddag van laatstleden Dingsdag eene zekere vrouw, een herbergje doende en op zichzelve wonende, geheel verbrand gevonden is. Wel waarschijnlijk hadden hare kleederen vlam gevat, door dat zij op eene stoof met vuur zich had neergezet.

— Uit Utrecht meldt men van den 3den Februarij:

Men verneemt uit 's Gravenhage, dat Zijne Maj. Koning *Willem Frederik*, Graaf van Nassau, bij dispositie van den 25 Januarij 1841, N°. 197, Hoogstdeszelfs Thesaurier heeft gemagtigd, om aan den heer *R. H. van Someren*, auteur der uit te geven *St. Elisabeths-Nacht*, ten voordeele eener nieuw te bouwen Kerk te Kralingen, uit te betalen eene som van *f* 300., als bijdrage der tegemoetkoming in de kosten van genoemde uitgave, en alzoo tot gijving van het te hopen netto bedrag van den opbrengst derzelve. Deze bijdrage is even belangrijk vóór het doel, als vereerend voor den auteur zelven, welken daarvan bij missive van den 29 Januarij ll. is kennis gegeven.

Bovendien verneemt men, dat Zijne Maj. de Koning en de verdere leden van het Koninglijk Huis, te zamen voor 24 exemplaren hebben ingeteekend, en dat de Ministers en zeer vele aanzienlijke Staatspersonen dit voorbeeld hebben gevolgd.

— Uit Ruurlo in Gelderland schrijft men van [illegible] Februarij:

Op den den 28 Januarij l. l., is alhier in den hoogen ouderdom van 107 jaren overleden, *From Levi*, weduwe van *Abraham Levi*, geboortig van Schuppach nabij Frankfort aan den Main. Zij bleef tot het laatste toe in het bezit van eene goede gezondheid en ongekrenkte geestvermogens.

— In Zwolle heeft den 3den dezer de eerste vergadering plaats gehad van de Commissie tot de beoordeeling en regeling der tentoonstelling van voorwerpen van Overijsselsche nijverheid en kunst, welke in het jaar 1843 te Deventer zal gehouden worden.

— Uit Groningen meldt men van den 1sten Februarij:

Het Provinciaal Geregtshof alhier heeft, bij arrest van heden, de beschuldigde *Janna Sikkes Lont*, oud 32 à 33 jaren, van beroep boeren-werkmeid, geboren te Warffum en laatst woonachtig in den Andel, gemeente Baflo, (ter zake dezelve, in den nacht van den 25sten op den 26 September 1840, het Diaconie-Huis van de Hervormde Gemeente aldaar, in hetwelk zij destijds was gehuisvest, heimelijk hebbende verlaten, en op een nabuurig land bevallen zijnde van een voldragen kind van het vrouwelijke geslacht, dat kind dadelijk om het leven heeft gebragt, door drie onderscheidene banden dermate om den hals van hetzelve toe te snoeren, dat de dood daarop volstrekt moest volgen), veroordeeld om op een' schavot, aan een paal, met een strop te worden verworgd.

— Omtrent den toestand onzer rivieren, leest men in de *Staats-Courant*, onder dagteekening van den 5den dezer, het volgende:

Volgens de heden ontvangen berigten omtrent de gesteldheid der rivieren, waren dezelve, ten gevolge van de nieuw ingevallen strenge vorst, weder grootendeels met ijs bezet. Op den IJssel, die den 2den boven Deventer met veel drijfijs ging, had aan het Katerveer het ijs zich reeds den 3den met een waterstand van el 2.48 vastgezet, en kon door voetgangers gepasseerd worden. Het water was sedert vallende gebleven. De Rhijn en de Waal voerden den 3den veel drijfijs. Op de Lek had het ijs zich den 3den bij Krimpen vastgezet.

— Uit Rotterdam meldt men van den 5den Februarij:

Nadat zich het ijs in de Maas voor deze stad, in den nacht tusschen Dingsdag en Woensdag, op nieuw gezet heeft, en wel zonder zoodanige wakken als de vorige maal open gebleven waren, is weder eene baan voor schaatsrijders op die rivier gemaakt geworden.

— Uit Dordrecht meldt men van den 5den Februarij:

Het was des Vrijdags avonds van den 29sten Januarij, dat zich, in dezen zeer opmerkelijken harden winter, voor het eerst, na zoo vele dagen van dooi-weder, op nieuw vorst vertoonde, die echter, met afwisselende winden van het N. O. tot het O ten Z., gematigd bleef tot Maandag den 1sten dezer, toen de wind meer vast N. O. werd met strenge vorst, welke sedert met steeds toenemende kracht aanhield, zoodat heden morgen ten 8 ure de thermometer, naar de schaal van *Fahrenheit*, 8 gr. boven nul, dus 24 gr. vorst aanwees, zijnde de tot hiertoe dezen winter ondervonden felste koude.

De rivier wordt thans weder als te voren door voetgangers en schietschuiten met goederen beladen gepasseerd. Bij de peiling van heden is het ijs gebleken de volgende dikte te hebben: Buiten den Riedijk 10, buiten het Melkpoortje $6\frac{1}{2}$, buiten het Groothoofd $10\frac{1}{2}$, achter de Harmonie 10, buiten de Blaauwpoort $10\frac{1}{2}$, buiten de Mazelaarspoort 10, buiten de Vuilpoort 10, en buiten de Kalkhaven 10 Ned. duimen; nog te zwak voor het uitleggen van planken.

— Uit Amsterdam wordt gemeld, dat het Y wederom op nieuw is toegevrozen.

— Uit Nijmegen meldt men van den 5 Februarij; Het drijfijs in de rivier de Waal heeft zich, sedert onze laatste, zeer vermeerderd en is in dikte sterk toegenomen, hetzelve drijft, in groote schollen, langzaam, en schijnt zich spoedig te zullen vastzetten. De overvaart is zeer moeijelijk.

Ook van de Maas en den Rijn vernemen wij hetzelfde, hoewel het ijs op de laatste niet zoo menigvuldig is, hetwelk aan den noorden wind, welke al het ijs naar de Waal afvoert, is toe te schrijven.

— Uit Kampen wordt van den 3den dezer berigt, dat de rivier, die sedert Maandag vol ijs had gedreven, zich Dingsdag nacht andermaal gezet had.

I T A L I E.

Men schrijft uit Rome van den 30sten Januarij, dat, evengelijk er reeds vroeger vertoogen bij de Fransche Regering gedaan waren, ter zake van het ontslaan van Don *Carlos* uit Bourges, waar hij tot nog toe gehouden wordt, doch die tot dusverre vruchteloos waren, er thans weder op nieuw bij genoemde Regering pogingen tot zijn ontslag zijn aangewend. Men vleit zich dat deze met een beter gevolg zullen ondernomen worden, omdat de redenen van bezorgdheid, die toenmaals voor Frankrijk bestonden, thans opgeheven zijn. Men hoopte alzoo te Rome, dat Don *Carlos* eerlang naar Saltzburg zou vertrekken, welke stad hij tot zijne toekomstige verblijfplaats vrijwillig gekozen had.

Z W I T Z E R L A N D.

De Pausselijke Nuntius in Zwitserland heeft een officieel protest tegen de afschaffing der kloosters ingediend, en gevorderd, dat het eedgenootschappelijk bewind in dezen zou tusschen beiden komen, ten einde de bepalingen der bondsakte te handhaven.

— Uit Schwytz wordt van den 28sten Januarij het volgende geschreven:

Als een bewijs, dat in ons kanton eene beste sympathie voor de Jesuiten-orde en voor het door die orde gestichte opvoedings-instituut heerscht, meld ik u, dat dezer dagen de eerste grondsteenen tot het nieuwe klooster en collegie door een aanmerkelijk aantal landlieden en studenten, van eenen tamelijken afstand, met vreugde en zelfs geestdrift naar de plaats van derzelver bestemming gevoerd, gelegd zijn. Zelfs de schoone kunne bleef hierbij niet ledig en gaf van hare levendige deelneming daardoor blijk, dat er een, verscheiden honderden centenaars zwaar, graniet-blok door eenen trein van jonge meisjes aangesleept geworden is.

D U I T S C H L A N D.

Er worden in dit jaar in Oostenrijk 44,000 rekruten geligt voor de Duitsche provincien en 12,000 man voor Italie, dus te zamen 56,000 man, hetgeen 23,000 meer is dan in 1840. Hongarije levert bovendien nog 38,000 man; verder zullen er 17,000 paarden aangeschaft worden. De verlofgangers zijn in Oostenrijk nog niet opgeroepen.

— Men meldt uit Berlijn van den 28sten Januarij, dat de vereffening der geschillen met de Roomsche Kerk eerlang werd te gemoet gezien, zoodat, indien de uit zijn ambt verwijderde Bisschop van Keulen, niet als Kardinaal naar Italie mogt gaan, hij, op dezelfde voorwaarden, als de Bisschop van Posen, in zijne bediening zou hersteld worden.

— Uit Keulen meldt men van den 2den Februarij:

Van de boorden van de Moezel wordt, onder dagteekening van den 30sten Januarij gemeld, dat de hooge waterstand dier rivier, die den jongsten ijsgang onmiddelijk gevolgd is en die de zeer buitengewone hoogte van 26 voet aan peil heeft bereikt, thans weder merkelijk gevallen en de rivier binnen hare bedding teruggekeerd is. Minder gunstig luidt hetgene onder de vroegere dagteekening van den 26 Januarij van de Rhijnoevers geschreven wordt; namelijk, dat het aan dien vloed gelegen Nassausche stadje Lorch zoo zeer door de jongste overstroomingen geteisterd is, dat geene pen zulks vermag te beschrijven. Omstreeks de twintig huizen zijn door den ijsgang of reeds geheel weggeslagen, of op het punt van in te storten. De inwoners die bovendien, door het gering debiet hunner wijnen, reeds zeer verachterd waren, zijn hierdoor in de grootste ellende gebragt. Zonder woning, zonder uitzigt, zien zij zich de wanhoop ten prooi gegeven en spoedige hulp van meer gelukkige menschenvrienden is het eenige, hetwelk hen daaruit redden kan. Het opzetten van het water en van den ijsgang is zoo verbazend snel geweest, dat geene pogingen tot behoud van vee of eenig huisraad hebben kunnen baten, en alles is door den vloed verzwolgen.

— De scheepvaart op den Rhijn is ten gevolge der vernieuwde vorst wederom geheel gestremd. Het Keulsche stoomschip *Cockerill*, hetwelk van Keulen naar Maintz zou vertrekken, is even als de stoomboot *de Nederlander*, moeten terugkeeren en eene veilige ligplaats te Keulen gaan zoeken.

— De overstroomingen van de rivier den Donau zijn ook weder dit jaar zeer aanmerkelijk geweest; men meldt daaromtrent uit Regensburg van den 26sten Januarij:

De tijdingen nopens de overstroomde dorpen luiden met elk uur gedurig treuriger. De Donau schijnt zich in die streken een geheel nieuw bed te willen graven. In zijnen loop door het als een rotswand aan den grond vastzittend ijs gestuit, is die rivier bij Demling het land ingebroken en stroomt nu, tusschen Frenkofen en Kruckenberg door, eerst twee uren lager, bij Tiefenthal, in haar oude stroombed terugkeerend. Vele dorpen staan geheel of ten deele onder water. Bij al het ongeluk, hetwelk nu reeds de gemelde plaatsen getroffen heeft, is echter het ergste nog eerst met het aanstaande hooge water te verwachten. Demling en Frenkofen zullen alsdan bezwaarlijk hunnen vollen ondergang ontgaan, vooral wanneer de stroom ook weder ijs medebrengt, hetgeen waarschijnlijk gebeuren zal, daar, naar men verneemt, hetzelve nog op verscheiden plaatsen boven Regensburg vast zit.

— Berigten uit Athene melden, dat de Porte, op aandrang van den Franschen Gezant, de uitvoering van de tegen den Griekschen handel bevolen maatregelen tot de maand Maart zou uitgesteld hebben. Men had hoop dat tegen dien tijd eene minzame schikking zou plaats gehad hebben.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN den 3 Februarij. Men meent dat de doopplegtigheid, die op den 10den dezer bepaald was, wederom niet zal plaats hebben, omdat de Koningin der Belgen, die bij dezelve zou tegenwoordig zijn, dan niet in Engeland zou kunnen wezen. — Men verwacht ook den regerenden Hertog van Koburg, vader van den Gemaal der Koningin.

— De Koningin heeft van Sultan *Abdul-Medjid* eenen eigenhandigen brief ontvangen, waarin hij haar geluk wenscht met de geboorte van hare dochter. Men verzekert, dat die brief een meesterstuk is van Oosterschen stijl, en een zeldzaam voorbeeld van die bloemrijke welsprekendheid alleen aan het Oosten eigen. De vorm is mede opmerkenswaardig. De volgende bijzonderheden zijn daaromtrent door een' geloofwaardig persoon medegedeeld. De brief is nagenoeg 3 voeten lang en 4 à 5 duimen breed. Hij is met zeer kleine, doch goed leesbare letters geschreven, en klaarblijkelijk met de meeste zorg opgesteld. De onderteekening des Sultans is op den kant gesteld, waaronder alle de titels zijner voorgangers van sedert onheugelijke tijden her zijn geplaatst. Het papier is geëmailleerd en van betere hoedanigheid dan het velin; de brief is in eenen omslag gesloten en met het groot-zegel van Z. H. voorzien. Alles is te zamen in eene kleine tasch geborgen, gelijk aan die, welke de dames dragen, uit rijk met zijde en goud geborduurd satijn vervaardigd.

— In de zitting van het Lager-Huis van den 2den heeft Lord *Stanley* zijne motie over de onwettige verkiezingen in Ierland weder ingebragt en tot behandeling van dezelve is met 261 tegen 71 stemmen besloten.

In deze zelfde zitting heeft de heer *Hume* aan het Bestuur inlichting gevraagd ten aanzien van het Oostersche vraagstuk. Lord *Russell* heeft daarop verklaard, dat, dewijl de overeenkomst, welke de Commodore *Napier* met *Mehemed-Ali* gesloten had, door den Admiraal *Stopford* vernietigd was, deze Admiraal later over een nieuw tractaat met dien Pacha had gehandeld, welk tractaat nu gesloten, door den Kapitein *Franshawe* aan den Sultan werd overgebragt en door dezen aangenomen is, dat tevens door den Sultan aan *Mehemed-Ali* eene mededeeling was gezonden, waarbij aan denzelven het erfelijk bezit van Ægypte verzekerd werd; dat Syrie door de troepen onder *Ibrahim*-Pacha zou worden ontruimd, en daartoe schikkingen ook met *Mehemed-Ali* waren getroffen, welke laatste tevens in de onmiddellijke teruggave der vloot had bewilligd. De Minister voegde er bij, dat al deze schikkingen en maatregelen genomen waren overeenkomstig de gevoelens der vier groote Mogendheden.

— Sedert geruimen tijd heeft de zaak van Colonel Lord *Cardigan*, tegen wien zijne officieren menigvuldige klagten van onbehoorlijke behandeling inbragten en op eenen van welken hij, bij een tweegevecht, een pistool gelost had op eene wijs, welke met moordaanslag gelijk gesteld werd, de aandacht van het publiek bezig gehouden. Eene deswege bij het centrale geregtshof van criminele zaken ontvangen klagt is thans door de Kamers der Lords voor zich getrokken en Colonel *Cardigan* gisteren avond gevankelijk voor dezelve gebragt; hij is echter vervolgens onder borgtogt, van hem zelven voor 10,000 en twee borgen, elk voor 5,000 £ st., ontslagen.

— Men is verleden week begonnen de Fransche Protestantsche kerk in Threadneedle street af te breken, ten einde den toegang tot de nieuwe beurs van die zijde ruimer te maken. Den 3 Januarij l. l. is er voor het laatst dienst gedaan, bij welke gelegenheid de weleerw. *C. Baup*, naar aanleiding van 1 *Samuël* 7: 12, gepredikt heeft. De kerk was 200 jaren oud, en zou binnen kort aanmerkelijke herstelling vereischt hebben. Zoo wij wel onderrigt zijn, heeft de gemeente 7,000 £ st. voor schadevergoeding ontvangen. De dienst wordt nu in een ander daartoe gehuurd gebouw verrigt, tot dat men plaats en gelegenheid gevonden zal hebben, om eene nieuwe kerk te bouwen. Inmiddels worden de banken, kerksieraden, enz. in de ruime Hollandsche kerk in Austinfriars bewaard. Na de herroeping van het edict van Nantes in 1685, toen er meer dan 13 000 Fransche vlugtelingen in Londen waren, had men hier 20 Fransche kerken. Dit getal is nu tot op drie verminderd, waarvan er twee de Engelsche wijze van eerdienst hebben aangenomen.

— Uit de stad Carmarthen, in het Prinsdom Wallis, schrijft men het volgende:

Laatstleden Zondag ochtend, tusschen drie en vier ure, gevoelde men in de stad een vrij sterken schok van aardbeving, verzeld van eene zeer zigtbare trilling van den grond en een rollend geluid, gelijk aan den donder in de verte. Hetzelfde werd te Pontantwn op dien zelfden ochtend waargenomen; en de beweging schijnt voortgeloopen te zijn naar Llanstephan en de Ferrykant, daar er op elk dier plaatsen te gelijker tijd schokken gevoeld zijn, waarvan de trillingen vrij aanmerkelijk waren, zoodat zij schrik en verlegenheid wekten bij hen, die dezelve vernamen. Dergelijke schuddingen werden reeds omstreeks de maand November ll. in den omtrek van Llanstephan bespeurd, maar waren destijds zoo zwak, dat zij naauwelijks vermelding verdienden.

— Onlangs is het testament geopend geworden van zekeren Sir *Gilbert-East* van Firsfield, wiens nagelaten fortuin 300.000 £ st. (ruim drie en een half millioen Hollandsch) beloopt. De vroome man heeft behoorlijk voor legaten van barmhartigheid gezorgd, zie hier onder anderen een uittreksel van het hiertoe behoorend gedeelte:

Ik legateer aan *Maria East* al de honden, die mij bij mijn overlijden zullen toebehooren, om het even op welke plaats zij zich ook moge bevinden. De legataris zal verpligt zijn dezelve te voeden met dezelfde zorg, met welke zij gedurende mijn leven gevoed zijn geworden. Zij zal hun melk-, gersten- of havermeel, versche waar enz. geven. De legataris zal 7 schellingen (nagenoeg *f* 4.20 Hollandsch) per week voor iederen hond ontvangen. Men zal een eerlijk en getrouw persoon aannemen, om hen op te passen. In gevalle van ziekte zal er eene verhooging van onderstand, voor medicijnen, verleend worden. Men wil is, dat men nimmer een dier honden, hoe oud en gebrekkig zij ook mogen worden, onder voorwendsel van valsche barmhartigheid, doode enz.

De beschikkingen, ten behoeve der paarden en papegaaijen van den testateur, zijn gelijksoortig en even omstandig. De legataris, die belast is met de verzorging van den favoriet-papegaai, zal hem elke twee jaar eene nieuwe kooi moeten koopen. De paarden zal men in volle vrijheid moeten laten loopen in de weiden, die aan den testateur hebben toebehoord en des winters zal men zorgen, behoorlijk vuur te onderhouden in de schuren, in welke zij den wijk zullen kunnen nemen. Het legaat voor ieder paard is van 8 schellingen (*f* 4.80 Hollandsch) in de week.

— In den *Times* vindt men een verzoekschrift, door de Oost-Indische Associatie te Glasgow aan Lord *Palmerston* ingeleverd, omtrent de uitbreiding, zooals gemeend wordt, van de bezittingen der Hollanders in Oost-Indië:

De onderteekenaars van het verzoekschrift beginnen met de stukken, onlangs bij het Parlement overgelegd en in den *Times* medegedeeld, aan te halen als bewijzen van de nutteloosheid der pogingen van de Britsche Regering, om de ware uitlegging van het verdrag van 1824 erkend te krijgen, terwijl zij beweren, dat de aanspraken der kooplieden op vergoeding van onregtvaardig geheven regten beschouwd moeten worden als hoofdzakelijk voort te vloeijen uit de onbestaanbaarheid der Bengaalsche tarieven met het genoemde verdrag van 1824, en als zoodanig strijdig met de regten van den Britschen handel op Java. Doch, behalve dat zij hun leedwezen over het verval van den handel op Java en andere Hollandsche bezittingen, voor zoo veel Groot-Britannie aangaat, te kennen geven, vestigen zij bijzonder de aandacht op de voortgaande uitbreiding van gebied en invloed door de Hollanders in de onafhankelijke Staten der inboorlingen, en herinneren den Minister, dat de handel in den Straat van Malacca voornamelijk afhangt van

de vrije gemeenschap met de inboorlingen en de kooplieden onder hen op Sumatra's, Celebes, Borneo en andere eilanden.

De Hollanders, zeggen zij, hebben, sedert het fort Malborough en andere bezittingen op Sumatra, ten gevolge van het verdrag van 1824, aan hen afgestaan zijn, geene gelegenheid verzuimd, om den handel met de inboorlingen van Pinang en Singapore aan zich te trekken, en hebben hunne aanrandingen, in spijt van de ernstige vertoogen, vermenigvuldigd. Dat zij bezit genomen hebben van het grondgebied van den Rajah van Sinkel, op de westkust van Sumatra, alsook van Baros, waardoor zij zich het monopolie van den handel in die districten verworven hebben, is alreeds uit de stukken, bij het Parlement overlegd, gebleken. Uit de berigten, met den laatsten overlandschen post uit Indie ontvangen, blijkt het verder, dat zij ook bezit genomen hebben van de haven van Tourouman; terwijl er voorts gegronde vrees bestaat, dat zij zich ook zullen meester maken van alle de havens tusschen Sinkel en Atsjeed, vanwaar de kolonien in de Straat zoo ruimen toevoer van peper ontvangen. Zij voegen er bij, dat de Hollanders hunne bezitting tot aan de noord-oostelijke kust uitgestrekt hebben, bedreigende Lancat, Delli en het Koningrijk van Sine, zoodat er alle reden is, om de geheele onderwerping van Sumatra, en daarmede de vernietiging van allen handel met Groot-Britannie, te verwachten, behalve op zulke voorwaarden als de Hollanders zullen goedvinden voor te schrijven.

Zij maken vervolgens gewag van de dépêche van Lord *Palmerston*, van den 29 Augustus 1839, aan Sir *E. C. Disbrowe* gerigt; alsook van het antwoord van zijn Lordschap aan den heer *Colquhoun*, op diens vragen, in de laatste Parlements-zitting gegeven, waaruit blijkt, dat de uitlegging van het 6de artikel van het verdrag van 1824, hetwelk zegt, dat geene nieuwe vestiging op het eiland geoorloofd zal zijn, zonder gezag van de contracterende Gouvernementen gegeven, zoodanig is, dat daardoor de Hollandsche verovering geregtvaardigd wordt, naardien dezelve door hun eigen Gouvernement gewettigd is. Zulk eene uitlegging, zeggen de leden van de associatie, zal in het vervolg alle inbezitnemingen der Hollanders regtvaardigen, terwijl de Engelschen daardoor verhinderd worden hun gebied in de Oost-Indische zee uit te breiden; terwijl daarentegen, volgens de uitlegging, die zij aan het verdrag geven, de contracterende partijen zich wederzijds verbonden hebben, elkanders handel in den Indischen Archipel niets in den weg te leggen, zonder wederzijdsche toestemming.

Sprekende van de nota van den Hollandschen Minister van den 18 Augustus 1839, aan Sir *E. Mallet* gerigt, halen zij de volgende uitdrukking aan: Indien de hooge contracterende partijen, bij art. 9 en 10, wederzijds afgezien hebben van het regt om verdragen te sluiten met de Staten op het eiland Sumatra en het schier eiland Malacca, zijn zij nog veel meer gehouden deze Staten geene hulp te zenden. Hierop merkt de associatie aan, dat, daar de Hollandsche Regering blijkbaar erkent van het regt om verdragen te maken afgezien te hebben, het ongerijmd is oorlog in het eiland te maken.

Doch de Hollandsche Minister regtvaardigt het inbezitnemen van Sinkel en Baros, door aan te voeren, dat het een gedeelte uitmaakte van het grondgebied door de Hollandsche O. I. compagnie in 1666, krachtens een verdrag met de inboorlingen van de westkust, verkregen. Hierop merkt de associatie aan, dat, volgens het derde artikel van het verdrag, hetwelk veronderstelt, dat elke van de contracterende partijen aan de andere van de bestaande verdragen kennis gegeven heeft, en bepaalt, dat men dit ook in het vervolg doen zal, er van dit verdrag van 1666 behoorlijk kennis had moeten gegeven worden; en merken voorts op, dat het wel vreemd is, dat de plaatselijke Regering en het Britsche Gouvernement hier en in Indië dit grondgebied altijd voor onafhankelijk gehouden hebben. De associatie dringt dus aan op een onderzoek, of er werkelijk in 1824 van het bestaan van zoodanig verdrag kennis gegeven is, en zoo niet, dat er dan op den afstand van dit grondgebied aangehouden worde.

Doch Sumatra is niet het eenige eiland, waarop de associatie de aandacht van Lord *Palmerston* wil gevestigd hebben; Celebes en Borneo schijnen evenëens aan hetzelfde stelsel van uitbreiding onderworpen te zijn. Ook daar maakt men aanspraken, onder voorwendsel van oude verdragen. Het is dus van het hoogste belang, in allen geval, van die aanspraak naauwkeurig kennis te nemen, en zoo het ongelukkig blijken mogt, dat die gronden inderdaad aan de Hollanders behooren, alsdan te onderzoeken, op welke voorwaarden men van deze zijde tot dezelve zal mogen genaken.

Na nog eenige voorbeelden te hebben aangehaald, welke moeijelijkheden, onder de gedaante van belastingen, den Britschen handel in de Hollandsch-Indische havens in den weg gelegd worden, besluiten de leden van de associatie hun verzoekschrift met te zeggen, dat, indien men zoodanig stelsel toelaat voort te duren, en men zoodanige uitlegging van het verdrag, waardoor de bovengemelde handelwijze geregtvaardigd wordt, bij voortduring wil laten gelden, dat dan het bedoelde verdrag, in plaats van naar deszelfs oogmerk eenen vrijen handel te bevorderen, juist eene tegengestelde uitwerking zal hebben, en strekken zal om aan den Britschen handel den gevoeligsten slag toe te brengen.

FRANKRIJK.

PARIJS den 4den Februarij. De wet op de versterking van Parijs is eindelijk met 237 tegen 162 stemmen aangenomen.

— De Kamer houdt zich thans bezig in hare afdeelingen, met de behandeling van het tusschen Frankrijk en Nederland gesloten handels-tractaat; een dagblad bevat omtrent hetzelve het volgende:

Dit ontwerp van wet in het gevolg van een door het Nederlandsch Gouvernement gedaan voorstel, gegrond op een stelsel van wederkeerige concessien, ten doel hebbende, om de scheepvaart en den handel van beide landen onder gelijke voorregten en wederkeerige voordeelen te plaatsen.

Het Fransch Gouvernement kent de opoffering van het opheffen zijner surtaxes; het staat den invoer toe langs den Rhijn en de Moesel, van de voortbrengselen uit de keerkringslanden, die tevens aan het verlangen van onze oostelijke fabrijken zullen voldoen. Bij deze vergunningen voegt het eene wijziging in de tonne- en scheepvaartregten; en eindelijk neemt het genoegen met een derde vermindering op het regt van invoer op de kaas en het in Holland vervaardigd loodwit van de zeezijde ingevoerd.

De door het Nederlandsch Gouvernement toegestane voordeelen zijn de volgende:

Ons wit porcelein zal in het tarief gelijk gesteld worden met eenvoudig aardewerk.

Het regt van inkomen op onze zeepen zal met een vierde, en dat op het gekleurd papier met twee vijfden verminderd worden; ons messenwerk, kramerijen, kanten, bonnetterie en zijden stoffen, zullen tot op de helft van het inkomend regt worden verminderd. Eindelijk zullen onze wijnen en brandewijnen op fust van alle regt ontheven worden, en zullen eene terugbetaling bekomen, te weten: voor de wijnen drie vijfden, en de brandewijnen de helft, als dezelve gebotteld zijn; dezelfde vermindering zal voor Neêrlandsch Oost-Indie worden toegestaan.

Het Gouvernement heeft, zooveel mogelijk was, op deze wijze vooral onzen wijnoogst willen uitbreiden, die een der voornaamste takken onzes handels is.

— Er zijn thans reeds meer dan 7000 Carlisten naar Spanje terug gekeerd.

— Men wil weten, dat de Hertogen van *Orleans* en *Aumale* met den nieuwen Gouverneur *Bugeaud* en 15,000 man versterking in het laatst van Maart naar Algiers zouden vertrekken.

— Van den 12 Januarij wordt uit Algiers het volgende geschreven:

Ongetwijfeld weet gij, dat het moederland ons arme Afrikanen, met eenen nieuwen Gouverneur begiftigd heeft. Het is de tiende sedert het tienjarig bezit van Algiers! Opmerkelijk is het, dat zoo lang de Maarschalk *Valée* een stelsel volgde, hetwelk met de belangen der kolonie regtstreeks strijdig was; zoo lang hij in het oorlogvoeren tegen de Arabieren de ergste misstappen beging; zoo lang hij het koloniseren verzuimde, noch de klagten van het leger, noch de vertoogen der volkplanters, noch de woedende aanvallen der dagbladen in staat waren om hem te doen vallen. Nu echter de Maarschalk, door eene lange ondervinding en velerlei tegenspoeden wijzer geworden, den voor een man op zijn hoog standpunt zeldzamen moed heeft gehad, om van stelsel te veranderen, is hij bij het bestuur in ongenade gevallen, en hij treedt af, juist op het oogenblik, dat hij zich door verscheidene nuttige maatregelen eene welverdiende populariteit had verworven. Dit is eene betreurenswaardige gebeurtenis, geschikt om in Frankrijk wapenen in de hand te geven aan degenen, die steeds beweerd hebben, dat een magtige wil aan de opkomst onzer kolonie hinderpalen in den weg legt. De belagchelijke zijde der zaak is, dat de Fransche Regering den Maarschalk *Valée* terugroept, op grond van zijnen voor twee jaren geuitten wensch, om tot herstel zijner gezondheid naar Frankrijk te mogen wederkeeren. Sedert echter is zijne gezondheid volkomen hersteld en zijn verzoek was in de vergetelheid geraakt, waaruit men het thans heeft opgedolven. 's Mans opvolger, de Generaal *Bugeaud*, zal veel moeite hebben om den slechten indruk uit te wisschen, dien zijn aan de Tafna gesloten verdrag en de hem te regt of te onregt toegeschrevene plannen van een meer beperkt bezit, hier gemaakt hebben. Intusschen moeten wij toegeven, dat de Generaal *Bugeaud* met de wijze van oorlogvoeren in Afrika volkomen bekend en tevens een voortreffelijk planter is: twee onschatbare eigenschappen in dit land. Desniettemin is de bevolking hier over de verwijdering van *Valée*, waarvan zij de waarschijnlijke aanleiding wel doorziet, zeer ontsteld. Den vorigen Maandag gaf de Maarschalk audientie en voor het eerst zag men een groot aantal kolonisten in zijne zalen. Zij boden hem een adres aan, hetwelk den Maarschalk, aan zulke bewijzen van genegenheid ongewoon, tot tranen toe roerde.

MENGELINGEN.

BUREAU DER MILITAIRE VERKENNINGEN IN HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN.

Onder de vele verordeningen van den dag betreurt onze Stad en het wetenschappelijk Publiek in het bijzonder, het op handen zijnde verlies der Topographische en voor de militaire aangelegenheden en geschiedenis van ons Vaderland in het bijzonder, reeds voor lang zoo buiten als binnenslands met roem bekende instelling, onder directie van den Heer Generaal-Majoor VAN GORKUM, als Directeur der Militaire Verkenningen.

Bij een verslag in eene bijzondere Vergadering van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, alhier op den 8sten der afgeloopene maand gehouden, mogten wij zeer vele voortbrengselen van Z. Ed. zien en tevens een algemeen overzigt verkrijgen van de uitgebreide werkzaamheden tot hiertoe aan deze instelling opgedragen, dewelke, om kort te gaan, alle vakken van eene volmaakte aardrijks-kennis en beschrijving zonder onderscheid betreffen, en al dat geen bevatten, wat zoowel voor den Staatsman, landsbestierder, en waterbouwkundige, als voor den koophandel en de nijverheid, voor de mineralogie en de geologie; zoowel voor den geschiedkundige, als bovenal voor den krijgsman, tot in de uitvoerigste bijzonderheden aangelegen kan schijnen.

Van eene uitvoerig *geteekende* kaart der voormalige Zuidelijke Provincien, die zich over een gedeelte van Frankrijk tot Laon en Metz uitstrekt, op de uitvoerige schaal van 1 el voor 25,000 ellen, in 300 bladen groot olifants, werden verscheidene bladen ons ter bezigtiging voorgelegd, welker allerfraaiste bewerking de bewondering der vergadering tot zich trok. — De wijze waarop de bergen en golvende oppervlakte van den grond zijn voorgesteld, is van de uitvinding van den Generaal, en werd ons door een daarbij keurig uitgevoerd stel Topographische modellen verklaard. Dit stel, met eene beschrijving in het Fransch, in der tijd (1828), voor en ten dienste der Commissie der groote nieuwe Kaart van Frankrijk, onder voorzitting van den Marquis *de la Place* vervaardigd, alsmede eene instructie, hoedanig de metingen ter bepaling der verschillende hoogten, betrekkelijk het gemiddelde waterpasvlak der zee moeten verrigt worden, werd aan de Maatschappij tot aandenken vereerd.

Eenige zeer schoon voorgestelde plans van vestingen met naast dezelve geplaatste instructien, hoe deze vestingen aan te vallen of te veroveren en te verdedigen, en zeer uitvoerige krijgskundige memoriën, over alles handelende, wat betrekking heeft tot eene naauwkeurige kennis van het land en derzelver bewoners en industrie, van deszelfs zwakte en sterkte, of om een leger te voeden, en aan hetzelve verdedigings-stellingen aan te bieden, vergezelden, met meer andere stukken, overigens deze verklaring, welke ons de zeer groote uitgestrektheid der wetenschappen en kundigheden heeft doen opmerken, die tot deze soort van militaire dienst vereischt worden.

Wanneer wij ook de vernietiging van meerdere wetenschappelijke instellingen zouden moeten betreuren, waarop steeds ons Vaderland zich beroemen mogt, zoo gevoelen wij het verlies van deze instelling nog des te meer, daar wij in het ons vertoonde werk het begin zagen eener [illegible] hoog noodige *nieuwe kaart van dit Rijk*.

Het is toch bekend, dat de kaart van wijlen den [illegible]-Generaal KRAYENHOFF, alleen met juistheid geeft de afstanden [illegible] van eenige steden en dorpen, maar dat zij overigens alles te wenschen overlaat.

Met de opheffing der voorschrevene instelling van de Generaal VAN GORKUM, gaat alzoo ook onze reeds voor lang zoo billijke hoop op een nieuwe kaart verloren, welke genoegzaam kosteloos begonnen, ook volgens onze overtuiging op dezelfde wijze met even geringe kosten zoude hebben kunnen voltooid worden en wel blijkbaar binnen een korten tijd. — De straks gemelde Vergadering drukte dan ook herhaalde malen haar hartelijk verlangen uit, dat het werk van den Generaal mogt worden voortgezet.

Volgens de mededeeling des Generaals schijnen wij ons echter nu alleenlijk nog te mogen vleijen, met de verschijning van de kaart der gewezene Zuidelijke Provincien onzes Rijks, van dewelke ons zeven zeer fraaije bladen vertoond zijn; als ook waarschijnlijk van eene kaart der rivieren de Rhijn, Waal en Maas, van Pannerden tot [illegible], in 24 bladen, welke beide uitgaven tot zeer matige prijzen door ZE. zouden zijn voorgedragen.

LEYDEN, 6 Februarij 1841.

NATUUR- EN MENSCHENLEVEN IN HET TURKSCHE RIJK.

NAAR DE MEDEDEELINGEN VAN DR. BOUÉ.

Europisch Turkye bevat eene menigte prachtige landschappen, welke de opmerkzaamheid van elken reiziger verdienen. De schilders zouden hier in de natuur en den mensch rijke stof voor hun penseel vinden; eene stoffe, welke tot nu toe bijna geheel ongebruikt gebleven is. — Waar vindt men eene trouwe afbeelding eener Albanesche bruiloft en der wonderlijke ceremoniën, welke daarmede verbonden zijn? Waar ziet men eene levendige beeldende daarstelling van den dans *Kolo*, zoo als die door de Serviërs gedanst wordt? Heeft ergens een kunstenaar ons het beeld eener reizende Turkin met hare gewapende slaven geteekend; of Turksche en Christen karavanen, terwijl zij in een *karavanserai* of in de schaduw van eenige boomen nachtverblijf houden?

De oevers van den Hellespont en van de Archipel wedijveren in hoogere natuur-schoonheid met de kusten van Napels en Ligurië; en welk natuurtooneel op geheel de aarde overtreft in pracht en grootschheid de golf van Salonichi, alwaar zich in het oosten de bergen van het Cholkidische schiereiland, in het westen de sneeuwtop des Olympus vertoonen, terwijl de stad, een Grieksch Genua, amphitheatersgewijze uit den achtergrond te voorschijn treedt? Bij Vodena, in het dal van Wistritza in Macedonië, is de groeijing zoo welig, de weg zoo heerlijk belommerd, dat de reiziger zoude kunnen gelooven in een Engelsch park verplaatst te zijn, zoo niet een wachtpost, welke schilderachtig op eenen vooruitspringenden heuvel staat, de begoocheling deed verdwijnen. Aan den ingang der stad ziet men twaalf reusachtige palmboomen, welke de talrijke groepen van andere boomsoorten overschaduwen. Beneden de stad stort zich de Wistritza in het dal, hetgeen een treffend gezigt oplevert. Een Grieksche Bisschop heeft in deze streken eene kiosk gebouwd, welke zeer dikwijls door Turken bezocht wordt, die naar Vodena reizen.

De prachtigste berg-panorama's biedt ons Albanië aan. Misschien heeft geheel Europa niets wat met den aanblik des statigen spek-bergs en des Tschardaghs, welke eene hoogte van 9000 voet bereikt, vergeleken kan worden. De rijkste en veelvoudigste groeijing, door het verblindend wit der sneeuwtoppen nog meer verhoogd, geven daaraan een betooverend aanzien.

Europisch Turkye heeft, zelfs na aftrek van het eigenlijk Griekenland, nog vele oudheden en historisch-merkwaardige plaatsen aan te wijzen. Derzelfs bouwkundige denkmalen zijn uit den Griekschen, Romeinschen, Servischen en oud-Osmanischen tijd.

Tot de overblijfselen der Grieksche oudheid behooren de groote kunstmatige heuvels of graf-monumenten van Macedonië, alle van Conischen vorm en 20 tot 30 voeten hoog. De grootste en talrijkste vindt men bij Pella, ten noorden van den weg naar Salonichi. Acht derzelve stonden waarschijnlijk in de nabijheid eens grooten wegs, want men ziet nog sporen van bestrating onder de boschjes, welke dezelve omringen. Het zoude wel de moeite beloonen, dezelve te openen, want men vindt in de nabijheid dezer graven somtijds gedenkpenningen.

Te Salonichi bevinden zich twee Romeinsche triomfboogen, waarvan de grootste, met zuilen versierd, bestemd was, om den intogt van *Octavius* en *Antonius* na den slag bij Philippi te verheerlijken. Het schoonste gedenkstuk uit de Romeinsche oudheid is eene waterleiding van 55 nog goed bewaarde boogen in de nabijheid van het oude Skopia (thans Uskup), Dezelve bestaat geheel uit steen; tusschen elke twee groote boogen bemerkt men er eenen kleineren, welke iets hooger staat, gewoonlijk met de ruine van een klein torentje daarbij.

De tijd en de vernielende hand der Turken, hebben van de Grieksche en Romeinsche gedenkmalen, in verhouding, zeer weinig overgelaten; daarentegen vindt men nog vele oude kasteelen en kerken der Serviërs. Te Pirilpa in Macedonië, verheffen zich op eenen zeldzaam gevormden graniet-kegel, de overblijfselen van het groote kasteel van *Marko Kralewitsch*, eenen geëerden held der Serviërs. De geheele heuvel, welke 280 tot 300 voet boven de vlakte uitsteekt, is door eenen hoogen steenen muur omgeven, en zeven zware vierkante torens beschermden voorheen den toegang tot de vesting. Inwendig ziet men de overblijfselen van zes of zeven gebouwen, het slot met eenen kleinen tuin, eene kapel op den rand des afgronds, enz.

De fraaiste gedenkstukken der Servische bouwkunde zijn de kerken en kloosters. Het merkwaardigste klooster is dat van Detschiani bij Ipek in Opper-Albanië. Dit gebouw, waaronder deszelfs stichter, Koning *Stephan*, begraven ligt, heeft zich bijzonder goed bewaard gehouden. De Serviërs hebben alles gedaan om deszelfs verwoesting te beletten. De van ruw wit marmer gebouwde kerk, is van binnen met rood marmer versierd, en de hoofdpoort, gelijk ook de vooruitspringende vensters, prijken met sierlijk beeldhouwwerk. Boven de zijdeur merkt men leeuwen, draken en eenen adelaar met uitgestrekte vleugels op. In den vorm van een Grieksch kruis gebouwd, en met eenen korten maar massiven toren voorzien, vervalt de kerk van Detschiani, gelijk alle Grieksche kerken, in drie hoofd-afdeelingen: een ingang, het schip met deszelfs zuilen en het altaar of heiligdom.

Wij zouden nog een groot aantal meer of min beschadigde of verwoeste kerken kunnen gedenken, waarvan vele alleen daarom zijn blijven staan, dewijl de Turken dezelve tot verschillende einden bezigden. Tot deze behoort b. v. de schoone kapel van het paleis van Kruschewatz, wier muren met bas-reliefs en andere sieraden opgesmukt zijn, en die thans in eene hooischuur herschapen is.

Het grootste Grieksche klooster in het geheele Osmannische Rijk, ligt in het middenpunt des Riladagh of Despotodagh. Meer dan 5000 monniken woonden voorheen op deze heuvels, en thans nog huisvesten in dezelve 150 Bulgarische monniken. In een zeer lang en smal dal gelegen, vormen de kloostergebouwen een onregelmatig vierkant, dat dwars door het dal staat, en van buiten naar een slot met dikke muren gelijkt. Slechts aan de derde verdieping zijn ramen en daarboven schietgaten. Treedt de reiziger door de ijzeren poort op het binnenplein, zoo ziet hij tot zijne verwondering een schoon gebouw met fresko-schilderijen, groote door zuilen gedragen gaanderijen van hout en balkons aan elke verdieping. De bovenste verdieping bevat zeer sierlijke met divans en tapijten versierde kamers; het materiaal der ruiten is glas en geen olipapier, zoo als anders in Turkije veel gebruikt wordt. De wanden zijn met allegorische schilderstukken bedekt. De geheele verdieping is een zeer aangenaam verblijf voor vreemden. Vijfmaal is dit klooster eene prooi des vlammen geworden; men heeft het eerst kortgeleden met hulp van buitenlandsche bijdragen weder opgebouwd. Nabij de kerk, in het midden van het plein, staat een oude vierkante toren, welke onder de oude Servische Koningen gebouwd werd, om de monniken tegen roovers te beschermen.

Turksche oudheden vindt men weinig, ook zijn deze moeijelijk van die van andere volken te onderscheiden. Tot de merkwaardigste behooren de achthoekige baden van Banja, bij Nissa, welke hun licht van boven ontvangen, en, behalve eene enorme kom voor het warme water, twee kleine vertrekjes voor de dampbaden bevatten. Ter zijde der baden bevindt zich een bouwvallig huis, op welks portaal men verscheidene sieraden bemerkt.

De bevolking van het Turksche rijk is grooter dan men gewoonlijk aanneemt; het is echter moeijelijk iets zekers daaromtrent te vernemen, daar de Turksche Regering zelve niet weet, hoe vele familien de hoofdelijke omslag (*charatsch*) betalen, en elke vraag over dit onderwerp met mistrouwen opneemt. De christen-onderdanen houden geene registers van geboorten en sterfgevallen, en weten alleen het getal huisgezinnen in een dorp. Men telt in Turkije alleen naar huizen; maar dikwijls bewoont eene en dezelfde familie meerdere huizen, welke eenen gemeenschappelijken tuin hebben, terwijl een der woningen gemeenlijk tot huisvesting van vreemden bestemd is.

(*Vervolg hierna.*)

PROMOTIEN AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 4 Februarij, de Heer G. Rynbeno, van Middelburg, in de Medicijnen, na de verdediging zijner Dissertatie *de Ositide*.

Den 6 Februarij, de Heer J. G. Cramer, van Amsterdam, mede in de Medicijnen, na de verdediging zijner Dissertatie *de Tetano*.

De Prijs van de BOTER aan de Waag binnen Leyden.

Zaturdag, den 6. Februarij 1841.

Van 38 tot 40 à 41 gulden.

PRIJS-COURANT van EFFECTEN.

Amsterdam, 6 *Februarij* 1841.

Nederlanden.		Gebl.
Werkel. Schuld 2½ pC.	50 à 50¼	$50\frac{3}{16}$
Dito —— 5 —	97½ à 98	97¾
Uitg. ——	$\frac{11}{16}$ à $\frac{13}{16}$	¾
Kans-Biljetten	21¾ à 22	21⅞
Amort. Syndic. 4½ —	86¾ à 87⅛	87
—— 3½ —	— à	—
Hand.-Maats. 4½ —	159½ à 160	159⅝
O. I. Leening 5 —	94¾ à 95	94⅞
Aandl. H. Spoorw —	— à —	—
Rijn-Spoorw. 4½ —	— à —	—
Frankrijk.		
Inschr. Grb. 3 pCt.	— à —	—
—— 5 —	— à —	—
Rusland.		
Gb. *H.&C°.* 1798 5 pCt.	104¼ à 104⅜	104¼
—— 1828/29 5 —	— à —	—
Ins. en Certif. 6 —	— à —	—
—— 1831/33 5 —	— à —	—

Pruissen.		Gebl.
Geldl. te *Lond.* 4 pCt.	— à —	—
Aandeelen van dito ..	— à —	—
Spanje.		
Nieuwe 1835 à 85 5 pCt.	22 à 22¼	22⅛
Dito onbep. st.	— — à —	—
Dito passive	— — à —	—
Dito uitgest.	— — à —	—
Coupons Ard.	— 20⅛ à —	—
Oostenrijk.		
Obl. *Goll* & C°. 5 pCt.	— à —	—
Certificaten... 2½	— — à —	—
Neg. Metaliek 2½	— — à —	—
Idem 5	— — à —	—
Dito in *Lond.* 5	— — à —	—
Bank-Aktien.. 3	— — à —	—
Napels.		
Certificaten... 5 pCt.	95⅛ à 95⅜	95¼
Dito in *Napels.* 5	— — à —	—

LEYDSCHE SCHOUWBURG. *Woensdag* 10 *Februarij* 1841.

De VREK, *Blijspel* in 5 Bedrijven. Voorafgegaan van: de LEERMEESTER in VERLEGENHEID, *Blijspel* met *Zang*, in één Bedrijf. De Rol van *Vegezak* en die van *Meester Job*, zullen door den Heer Van HANSWIJK vervuld worden. (*Aanvang 6 Ure.*)

*** Mijne geliefde Echtgenoot ANNA LOUISA ALEGUNDA SCHMIER beviel heden zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.

Leiden, 4 Februarij 1841. W. H. van BREE, *Med. Doctor.*

*** Heden verloste van eenen ZOON, PAULINE JEANE MARIE PHILIPPIN, Echtgenoote van

Leyden, 4 Februarij 1841. G. AALBERSBERGE, *Chirurg. en Vroedm.*

*** Mijne hartelijk geliefde Echtgenoote, Vrouwe C. M. van BREDA, geboren VEEREN, wier gelukkige bevalling mij voor weinige dagen zoo zeer verblijdde, is heden, tot bittere droefheid van mij en van hare Ouders, na de gelukkigste Echtvereeniging van bijna vijf Jaren, in den bloeijenden ouderdom van 26 Jaren, overleden.

Haarlem, 1 Februarij 1841. J. G. S. van BREDA.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 72 Jaren, Mejufvrouw ALBERDINA JULING, Jan Albertsdochter, Weduwe van den Heer FRANS CHODRON.

Leyden den 2 Februarij 1841. J. A. de HOLLANDER, H. J. HOFSTEDE, *Executeuren.*

*** De Ondergeteekende maakt van dezen weg gebruik, om zijne Familie, Vrienden en Bekenden zijnen welmeenenden dank te betuigen, voor de menigvuldige bewijzen hunner deelneming, hem bij de bevalling zijner Echtgenoote betoond.

Leyden, 3 Februarij 1841. C. TIELE.

*** Men verlangt IN HUUR, gedurende de Zomermaanden, in de onmiddelijke omtrek van Leyden, of tusschen die Stad en het dorp Hillegom, een HUIS, bevattende, behalve ten minste éénе ruime Kamer, gelegenheid tot huisvesting van een gezin van zes volwassen Personen en twee Dienstboden. Opgave van ligging, indeeling van het Huis en Huurprijs, te adresseren aan den Heer SLEYFFERS, in het Noordeinde te Leyden, onder letters M. P. Brieven *Franco*.

*** Men verlangt, voor eene DAME, in een geschikt Huisgezin, tegen Mei aanstaande, eene ongemeubileerde KAMER te HUREN, voorzien van een Alcoof of Slaapkabinetje; liefst in het Westelijk gedeelte der Stad. Adres, met opgave van Plaats en Prijs, onder letter C., bij Mejufvrouw H. H. SCHREUDER, op de Botermarkt te Leyden.

*** AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 12den Februarij 1841, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere approbatie van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, door H. H. Curatoren der Hoogeschool te Leyden, in een der vertrekken van het Academie-gebouw op het Rapenburg, worden Aanbesteed:

Het onderhouden van alle de Gebouwen enz. tot genoemde Hoogeschool behoorende, benevens het verrigten van eenige Herstellingen aan dezelve, en zulks voor den tijd van één Jaar, gerekend ingegaan met den 1sten Januarij 1841, en eindigende met den laatsten December 1841.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek, op hetwelk de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve aan het lokaal van het Ministerie voornoemd te 's Gravenhage, ter lezing liggen: te Leyden in het Logement *de Gouden Molen*, op de Mare; bij *van Koppen* aan de Hoogewoerdspoort; in het Koffijhuis *de Beurs van Amsterdam*, in het Noordeinde, en in *de Paauw*, aan de Koornbrug; te Amsterdam in *het Noord-Hollandsche Koffijhuis*; te Haarlem in *de Vergulde Duif*, bij *Arenasbergen*; te Rotterdam in *den Romein*; te Dordrecht in *Bellevue*; te Delft bij *van der Spek*, aan de Rotterdamsche Poort, en te Gorinchem in *den Doelen*.

Zullende de noodige onderrigting te bekomen zijn bij den *Architect der Hoogeschool* J. HOLTZ, wonende op de Haarlemmerstraat te Leyden; en zal acht dagen vóór de Aanbesteding de noodige aanwijzing *in loco* geschieden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
DE KOCK.

*** In de maand April 1841, den dag nader te bepalen, zal binnen Leiden publiek worden geveild: De HOFSTEDE, genaamd: *STADWIJK*, gelegen aan den Straatweg, onder Voorschoten, met derzelver OVERPLAATS, BOUWMANSWONING en LANDERIJEN.

*** Bij den Boekverkooper J. W. van LEEUWEN te Leyden, is van de Pers gekomen en verzonden:

EERSTE BRIEF van F. J. van VREDE, *Directeur der Inrigting van Opvoeding en Onderwijs*, te Katwijk aan den Rijn, aan den Hoogleeraar MATTHYS SIEGENBEEK, *Verdediging van het geweven Seminarie van Kuilenburg*, à 50 Cents. Mede bij getallen verkrijgbaar te Amsterdam bij *Langenhuisen* en *J. C. van Kesteren*; Breda *van Gulick en Herman* en *Sterk*, 's Bosch *De Rooy*, *Arkestein en Palier*, Grave *van Dieren*, 's Hage *J. W. ten Hagen* en *Langenhuisen*, Rotterdam Mej. *Mulders*, *Bolan* en *van Belle*, Utrecht *Schikhoff* en *van Rossum*.

*** Bij ROBERT NATAN, Akademieboekhandelaar te *Utrecht*, is heden van de Pers gekomen en aan zijne gewone Correspondenten verzonden:

ORATIO

DE VITANDO IN J. CHR. HISTORIA INTERPRET. DOCETISMO, NOBILI, AD REM CHRISTIANAM PROMOVENDAM, HODIERNAE THEOLOGIAE MUNERE,

quam habuit

JOANNES HENRICUS SCHOLTEN,

Phil. Theor. Mag. Litt. Hum et Theol.

Doct. et Prof. Franequer.

Bij de Wed. ANTHONY de KLOPPER en ZOON, te Leyden.